

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом від „28” 05 2020 р.

№ 0202-1/164

Ректор

Віль БАКІРОВ

« 15 »

2020 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ)»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 Освіта

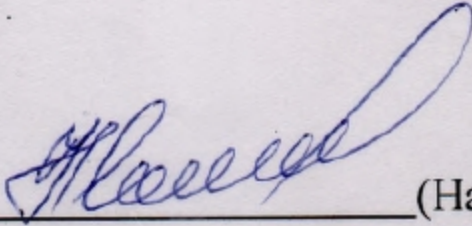
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

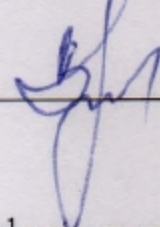
Затверджено вченою радою університету “28” квітня 2020 року, протокол № 6

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

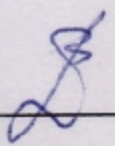
1.1. Гарант освітньої програми

Доцент кафедри валеології (Наталія САМОЙЛОВА)

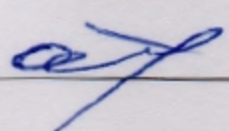
1.2. Вчена рада біологічного факультету: протокол № 4 від 17 квітня 2020 р.

Голова Вченої ради біологічного факультету (Василь ЖМУРКО)

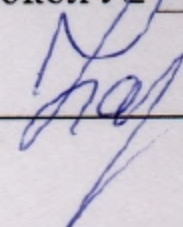
1.2. Науково-методична комісія біологічного факультету:
протокол № 5 від 18 лютого 2020 р.

Голова методичної комісії факультету (Віра МАРТИНЕНКО)

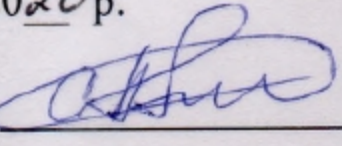
1.3. Кафедра генетики і цитології: протокол № 9 від 12 березня 2020 р.

Завідувач кафедри генетики і цитології (Любов АТРАМЕНТОВА)

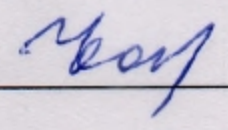
1.4. Вчена рада філософського факультету: протокол № 4 від 20. 03. 2020 р.

Голова Вченої ради філософського факультету (Іван КАРПЕНКО)

1.5. Методична комісія філософського факультету:
протокол № 7 від 18. 03. 2020 р.

Голова методичної комісії факультету (Сергій ГОЛІКОВ)

1.6. Кафедра валеології: протокол № 7 від 5. 03. 2020 р.

В. о. завідувача кафедри валеології (Олена КОНОВАЛОВА)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи		
Самойлова Наталія Василівна	Доцент кафедри валеології	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри валеології
Члени робочої групи		
Жмурко Василь Васильович	Декан біологічного факультету, професор кафедри фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів	Доктор біологічних наук, професор кафедри фізіології і біохімії рослин
Атраментова Любов Олексіївна	Завідувач кафедри генетики і цитології	Доктор біологічних наук, професор кафедри генетики і цитології
Тагліна Ольга Валентинівна	Доцент кафедри генетики і цитології	Кандидат біологічних наук, доцент кафедри генетики і цитології
Коновалова Олена Олегівна	Доцент кафедри валеології	Кандидат біологічних наук, доцент кафедри валеології

При розробці Програми враховані вимоги:

1. Закон України «Про вищу освіту» у редакції від 25.07.2018 р.
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648)
3. Наказ МОН України від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
4. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
5. Освітня програма: вимоги та методика розроблення. Укл.: Н. М. Мирончук, О. Є. Антонова, Л. М. Янович, Л. А. Васильєва. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – 60 с.
6. Рекомендації професійної асоціації «Українська асоціація валеологів» <https://ca.ligazakon.net/document/26107020/dossier>
7. Наказ МОН України № 2054 від 01.10.2019 р. Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти.
8. Рецезії Бугакової О.В., директора Харківської гімназії №116; Лосєвої Н. Л. вчителя біології вищої категорії, вчителя-методиста Харківського наукового ліцею-інтернату «Обдарованість» Харківської обласної ради; Волкової І. В. старшого викладача КЗ «Харківська академія неперервної освіти».

1. Профіль освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
зі спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
спеціалізація Біологія та здоров'я людини

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, біологічний факультет, кафедра генетики і цитології
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Бакалавр Освітня кваліфікація: баклавр середньої освіти за предметною спеціальністю Біологія та здоров'я людини
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, EQ-EHEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 2023 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://start.karazin.ua/programs/5/2/014/199 http://biology.karazin.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Формування та розвиток загальних і професійних компетентностей у сфері середньої освіти (Біологія та здоров'я людини), необхідних для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної освіти (за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини»), педагогіки та методики освіти, здатності до самостійної педагогічної діяльності в умовах закладів загальної середньої освіти, позашкільних закладів різних типів із широким доступом до продовження навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Біологія та здоров'я людини
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна. Професійні акценти – вчитель з креативним і критичним мисленням, здатний самостійно навчатися впродовж всього життя, адаптований до умов сучасних закладів середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Базова вища освіта в галузі знань «Освіта/Педагогіка» із предметної спеціалізації «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Формування професіонала з сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання біології,

	основам здоров'я та природознавства, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, виховного, дослідницького та інноваційного характеру в сфері педагогіки, методики освіти та сучасної біологічної науки. Ключові слова: вчитель, біологія, основи здоров'я, здоров'я людини, біохімія, генетика і цитологія, фізіологія людини і тварин, біоекологія і ботаніка, зоологія і екологія тварин, фізіологія і біохімія рослин та мікроорганізмів, мікологія та фітоімунологія, природознавство.
Особливості програми	Програма виконується в активному дослідницькому середовищі. Використовуються технології дистанційної освіти.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Викладацька, навчально-виховна, науково-методична та організаційна діяльність у сфері середньої освіти та дотичних до неї сфер. Заклади загальної середньої освіти та заклади позашкільної освіти учнівської молоді. Первинні посади: вчитель біології, вчитель основ здоров'я, вчитель природознавства, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, педагог-організатор.
Академічні права випускників	Продовження навчання на другому (за освітньо-професійною чи освітньо-науковою програмами) – 7-му кваліфікаційному рівні НРК. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі вищої освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання за принципом «навчаючись-досліджуємо», реалізація якого передбачає максимальний розвиток умінь та навичок шляхом впровадження практик та науково-дослідної роботи студентів, ініціативне самонавчання. Лекційні заняття мають проблемний характер, використовують аналіз, синтез, порівняння, моделювання, аналогію, діалектику, абстрагування, конкретизацію, системний, історичний та логічний підходи. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах, передбачають використання методів експериментальних наукових досліджень, статистичного аналізу експериментальних даних, інформаційних та комунікаційних технологій. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних вказівок та завдань. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя, опануванні методів біологічних наук (польових досліджень, обробки біологічної інформації, використання інформаційних технологій) та наук про здоров'я (оцінка та прогнозування здоров'я на різних рівнях із урахуванням усіх складових, в тому числі на модельних об'єктах), методики освітніх наук і психології з організації освітнього процесу, методик формування предметних компетентностей з біології, основ здоров'я, природознавства.
Оцінювання	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: поточний (усне та письмове опитування), проміжний (захист лабораторних, практичних, самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи), підсумковий (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, атестація (підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання в сфері середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини»), що

	передбачає застосування концептуальних методів біології, психології, наук про освіту та про здоров'я і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища на рівні середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Базові загальні наукові знання в обсязі, достатньому для формування природно-наукового світогляду та здорового способу життя. ЗК2. Знання та розуміння предметної області (біології та основ здоров'я) та області професійної діяльності в обсязі, достатньому для самостійної роботи за фахом, вміння використовувати ці знання на практиці: належне використання біологічної та здоров'язбережувальної термінології та номенклатури в освітньому процесі, ефективно і вільно передавати ідеї, принципи і теорії в сфері біології та здоров'я людини, уміння формувати наукове мислення, доносити знання до нефахівців. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з використанням різних джерел, у т.ч. результатів власних досліджень, використання інформаційних та комунікативних технологій, різноманітних програмних засобів, вміння користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології, здоров'я людини, педагогіки, методики викладання. ЗК4. Здатність виконувати професійні функції і проводити дослідження на відповідному рівні у галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, уміння вести документацію державною мовою, здатність використовувати знання державної та іноземної мови в освітній діяльності ЗК5. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах ЗК6. Дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності і принципів інтелектуальної чесності, здатність діяти соціально відповідально та свідомо, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку. ЗК7. Здатність навчатися впродовж всього життя, оволодівати сучасними знаннями, орієнтуватися у світовому й національному біологічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації знань для підвищення професійної майстерності, цінувати різноманіття та мультикультурність ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт, планувати та управляти часом, здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК10. Здатність до комунікації у професійній діяльності, у т.ч. на міжнародному рівні, здатність спілкуватися іноземною мовою, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та громадянськи свідомо, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей, знання сучасної наукової проблематики в галузі спеціалізації та вміння аналізувати шляхи розвитку сучасної біології та здоров'язбережувальних технологій СК2. Сучасні уявлення про основні принципи та методи викладання біології, основ здоров'я у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів, здатність до перенесення системи наукових знань зі спеціальності у площину навчального предмету, здійснення структурування навчального матеріалу СК3. Здатність розуміти і застосовувати базові знання про здоров'я, його значення для людини, прихильність необхідності збереження здоров'я та вміння використовувати оздоровчих технологій в педагогічній діяльності. СК4. Здатність застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди та враховувати вікові особливості людини в навчальній та психолого-педагогічній роботі СК5. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення завдань сучасної біології, здатність виконувати роботу з дотриманням правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту СК6. Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу в школі СК7. Сучасні уявлення про принципи структурної організації біологічних об'єктів на різних рівнях організації живої матерії, володіння експериментальними методами роботи з біологічними об'єктами в польових і лабораторних умовах, здатність планувати та проводити простий експеримент як під керівництвом, так і самостійно, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати експериментальні дані. СК8. Сучасні уявлення про біорізноманіття, біологічні, екологічні, а також господарсько-корисні та небезпечні властивості рослин і тварин України, вплив на здоров'я екологічних факторів. СК9. Сучасні уявлення про принципи структурної організації та функціонування фізіологічних систем організму людини, про механізми фізіологічних процесів та підтримання гомеостазу на організменному, клітинному і молекулярному рівнях та володіння основними фізіологічними методами аналізу й оцінки стану живих систем; базові уявлення про біологію індивідуального розвитку. СК10. Сучасні уявлення про будову і принципи функціонування біоорганічних молекул (вуглеводів, ліпідів, нуклеїнових кислот, протеїнів, низькомолекулярних біологічно активних речовин), механізми дії ферментів, загальні закономірності перетворень речовин та енергії в клітинах. СК11. Сучасні уявлення про принципи клітинної організації біологічних об'єктів, структуру і функції клітинних органел, синтез органічних сполук в клітинах, етапи енергетичного обміну . СК12. Базові уявлення про спадковість і мінливість, процеси зберігання, зміни, успадкування і реалізації спадкової інформації, сучасні досягнення генетики, мікро- і макроеволюції, основи еволюційної біології, основи сучасної біотехнології й генної інженерії СК13. Знання загальних теоретичних засад та практики застосування методів педагогічної етики і деонтології в професійній діяльності вчителя,
--	---

	здатність діяти етично в освітньому середовищі, обирати та застосовувати адекватні методи та прийоми педагогічної діяльності вчителя у світлі сучасних тенденцій культурного розвитку, екологічного, статевого виховання учнів різного віку СК14. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей, пошуку ефективних шляхів мотивації школярів до саморозвитку, (самовизначення, самоактуалізації, самоконтролю, самонавчання), володіння основами цілепокладання, планування та проектування освітнього процесу, здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. СК15. Здатність до застосування методів й засобів навчання біології та основам здоров'я для розвитку здібностей учнів, здійснення критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки власного педагогічного досвіду, розуміння і застосування освітніх теорій та методології як основи для загальної і специфічної педагогічної діяльності СК16. Здатність у процесі навчання та виховання учнів доводити й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства, розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я, застосовувати валеологічні методи оцінки й моніторингу стану здоров'я людини і базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини. СК17. Вміння аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я, створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя, розробляти здоров'язбережувальні програми, добирати адекватні методи й засоби оздоровлення, реалізовувати відповідні вміння в освітньому процесі. СК18. Здатність застосовувати валеологічні методи оцінки і моніторингу стану здоров'я людини, уміння складати харчовий раціон із урахуванням реальних можливостей і користі для здоров'я, обізнаність щодо методів визначення й збереження високої якості харчових продуктів. СК19. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, адекватно вибирати засоби і методи навчання для осіб з особливими освітніми потребами, створюючи умови для їх розвитку і саморозвитку, повноцінної соціалізації з допомогою здоров'язбережувальних технологій. СК20. Розуміння тенденцій у сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної, здоров'язбережувальної та фізкультурно-оздоровчої діяльності, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в закладах загальної середньої і позашкільної освіти учнівської молоді
7 – Програмні результати (ПР) навчання	
	ПР 1. Застосовує базові знання природничих та суспільних наук в обсязі, необхідному для засвоєння біологічних дисциплін і основ здоров'я ПР 2. Застосовує базові знання природничих та суспільних наук щодо біології та здоров'я людини: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження біології і здоров'я людини, знає особливості розвитку сучасної біологічної науки та наук про здоров'я, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією. ПР 3. Застосовує сучасні теоретичні та практичні основи методики

	навчання біології і основ здоров'я в загальноосвітній школі, враховує психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів ПР 4. Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху ПР 5. Дотримується сам під час польових і педагогічних практик, та формує в учнів екологічні цінності й відповідальне ставлення школярів до природи, власного здоров'я та здоров'я інших, повагу до культурних цінностей і традицій українського народу, дотримується основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, знає основні підходи до оцінки ризиків за умов застосування новітніх медико-біологічних методів, освітніх та оздоровчих технологій ПР 6. Проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовує співпрацю учнів та ефективно працює автономно та в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), організує співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПР 7. Розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва, забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей ПР 8. Самостійно організовує процес навчання упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності, вміє спілкуватись в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією ПР 9. Використовує бібліотеки, інформаційні бази даних, Інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації, знаходить шляхи швидкого і ефективного розв'язку поставленого завдання, генерує нові ідеї, використовуючи отримані знання та навички ПР 10. Вміє комбінувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування здорового способу життя, розвитку здоров'язберезувальних умінь і навичок, розвитку фізичних якостей у представників різних груп населення, самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини ПР 11. Представляє результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, вміє вести дискусію. ПР 12. Аналізує принципи структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів, демонструє та використовує знання про основні закономірності формування, кількісної оцінки та стратегії збереження біологічного різноманіття, збільшення продуктивності й стійкості агроценозів та природних екосистем. ПР 13. Використовує інноваційні підходи та застосовує набуті знання за спеціалізацією для вирішення конкретних практичних завдань, моделює об'єкти і процеси у живих організмах та їхніх компонентах із використанням математичних методів й інформаційних технологій ПР 14. Розробляє навчально-методичні матеріали (навчальні програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та типових програм з урахуванням виду освітньої установи, застосовує педагогічні технології на достатньому рівні, вміє надавати професійні консультації в
--	--

	галузі біології та здоров'я людини, популяризує професійні знання та відстоює науковий світогляд. ПР 15. Розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів, володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини ПР 16. Розуміє і характеризує стратегію сталого розвитку та розкриває сутність взаємозв'язків між довкіллям і людиною; знає провідні принципи функціонування екосистем, оцінює вплив екологічних факторів на здоров'я людини. ПР 17. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології та основ здоров'я в базовій середній школі з метою формування в учнів наукової компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти ПР 18. Визначає загальні закономірності, механізми становлення пізнавальних та емоційно-вольових процесів; особливості формування особистості в різні вікові періоди, фактори регуляції поведінки особистості; основи соціальної психології груп і колективу. ПР 19. Застосовує базові знання з медико-біологічних дисциплін з метою розкриття норми та адаптації до фізичних навантажень, негативного впливу довкілля на здоров'я людини, пояснює гігієнічні основи раціонального харчування; гігієнічні особливості занять руховою активністю людей різних вікових груп. ПР 20. Описує основні ознаки невідкладних станів та захворювань різних систем організму людини; уміє надавати першу допомогу під час морфо-функціональних порушень різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами; виявляє основні ознаки різних інфекційних захворювань та демонструє здатність надавати першу допомогу постраждалим. ПР 21. Самостійно вимірює антропометричні, фізіометричні й функціональні показники за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, використовує біоетичні принципи проведення валеологічних експериментів. ПР 22. Створює індивідуальні оздоровчі програми, застосовує методи валеологічної профілактики та оздоровлення, здоров'язбережувальні технології, описує джерела та етапи розвитку, теорії і технології, принципи, засоби та методи, методологічні та педагогічні основи і форми організації занять здоров'язбережувальної спрямованості.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним умовам. Проектна група – 2 доктори наук, 2 кандидати наук з даної чи спорідненої спеціальності. Гарант програми – Н. В. Самойлова, кандидат педагогічних наук, доцент. Усі викладачі є штатними співробітниками ХНУ імені В. Н. Каразіна, у переважній більшості лектори мають науковий ступінь та/або вчене звання. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні корпуси містять аудиторії та тематичні кабінети з мультимедійним обладнанням, спеціалізовані навчальні та дослідницькі лабораторії (лабораторія культивування клітин і тканин тварин, лабораторія клітинної біохімії та молекулярної генетики, лабораторія біоінформатики, лабораторія генетики онтогенезу), комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет. В навчальній та науковій діяльності

	використовуються різноманітні колекції біологічних об'єктів, дві з яких (гербарій CWU та Колекція ліній дрозофіл) мають статус національного надбання України. Окремі заняття проводяться на базі ботанічного саду та музею природи. Польові дослідження можуть проводитись у природних біотопах. Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню, в тому числі, з сертифікатом „Халаль”.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційні сайти ХНУ імені В.Н.Каразіна (www.univer.kharkov.ua), біологічного факультету http://biology.karazin.ua/ містять інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, освітні ресурси (матеріали навчально-методичного забезпечення). Необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ імені В. Н. Каразіна, репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус +, за бажанням студента
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів. Всі інші умови регламентуються Правилами прийому до університету.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна Послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю, шкала оцінювання
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Історія України	3	чотирирівнева
OK2	Іноземна мова	6	дворівнева
OK3	Філософія	3	чотирирівнева
OK4	Іноземна мова за фахом	3	дворівнева
OK5	Вступ до фаху	3	дворівнева
OK6	Основи вищої математики та інформатики	4	дворівнева
OK7	Хімія (за професійним спрямуванням)	5	чотирирівнева
OK8	Еволюційна біологія	3	чотирирівнева
OK9	Біоекологія та екологія людини	4	дворівнева
OK10	Основи охорони праці	3	дворівнева
OK11	Безпека існування у сучасному суспільстві	5	чотирирівнева
OK12	Латинська мова	4	дворівнева
OK13	Біологія клітини	6	чотирирівнева
OK14	Структурна ботаніка	3	дворівнева
OK15	Біологія рослин та грибів	4	чотирирівнева
OK16	Біологія тварин	5	чотирирівнева
OK17	Анатомія та гістологія людини	5	чотирирівнева
OK18	Фізіологія людини та тварин	5	чотирирівнева
OK19	Мікробіологія та вірусологія	3	чотирирівнева
OK20	Фізіологія та біохімія рослин	4	чотирирівнева
OK21	Генетика	4	чотирирівнева
OK22	Біологія індивідуального розвитку	3	дворівнева
OK23	Фізіологія та анатомія шкільного віку	5	дворівнева
OK24	Психофізіологія шкільного віку	4	дворівнева
OK25	Біохімія (за професійним спрямуванням)	4	чотирирівнева
OK26	Основи науково-дослідної роботи	3	дворівнева
OK27	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	6	чотирирівнева
OK28	Педагогіка (історія педагогіки, дидактика) з курсовою роботою	6	чотирирівнева
OK29	Здоров'я людини	4	чотирирівнева
OK30	Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	5	чотирирівнева
OK31	Методика викладання біології	5	чотирирівнева
OK32	Методика викладання основ здоров'я	3	чотирирівнева
OK33	Психологія здоров'я та здорового способу життя (з курсовою роботою)	5	чотирирівнева
OK34	Педагогічна майстерність	4	чотирирівнева
OK35	Профілактика і корекція відхилень у поведінці	5	чотирирівнева
OK36	Соціальна та духовна складові здоров'я	4	чотирирівнева
OK37	Навчально-польова практика	6	дворівнева
OK38	Виховна практика	5	дворівнева
OK39	Педагогічна практика в школі з основ здоров'я	5	чотирирівнева

OK40	Педагогічна практика в школі з біології	5	чотирирівнева
OK41	Переддипломна практика	5	чотирирівнева
OK42	Підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра	3	атестація
Загальний обсяг обов'язкових дисциплін		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1			
ВБ1.1	Українська культура / Екологічна культура українського етносу	3	дворівнева
ВБ1.2	Етика та естетика / Риторика / Релігієзнавство	3	дворівнева
ВБ1.3	Фізика (за професійним спрямуванням) / Фізика у курсі інтегрованих дисциплін	3	дворівнева
ВБ1.4	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 1	3	дворівнева
ВБ1.5	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 2	3	дворівнева
ВБ1.6	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 3	3	дворівнева
ВБ1.7	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 4	3	дворівнева
Вибірковий блок 2			
ВБ2.1	Генетика людини / Генетика популяцій	4	чотирирівнева
ВБ2.2	Фітобіохімія / Лікарські рослини	4	дворівнева
ВБ2.3	Корисні рослини та фітооздоровлення / Природні методи оздоровлення	3	дворівнева
ВБ2.4	Методика проведення виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ / Виховна робота в школі	3	дворівнева
ВБ2.5	Психологія навчальної діяльності / Новітні інформаційні технології та технічні засоби навчання	3	дворівнева
ВБ2.6	Основи фізичної реабілітації / Рекреаційні та реабілітаційні технології	3	дворівнева
ВБ2.7	Техніка біологічного експерименту / Основи психолого-педагогічного експерименту	4	дворівнева
ВБ2.8	Методика проведення занять з основ долікарської допомоги / Перша допомога при невідкладних станах	4	дворівнева
ВБ2.9	Основи інклюзивної освіти / Профілактика порушень зору та постави	4	дворівнева
ВБ2.10	Сучасні методи та технології здоров'язбереження в закладах освіти / Екологія та здоров'я	4	чотирирівнева
ВБ2.11	Психологічна компетентність сучасного вчителя / Ігрові методи у педагогіці	3	дворівнева
Загальний обсяг вибірових дисциплін		60	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Історія України	3
	Біологія клітини	6
	Вступ до фаху	3
	Латинська мова	4
	Основи вищої математики та інформатики	4
	Хімія (за професійним спрямуванням)	5
	Безпека існування у сучасному суспільстві	5
	Всього за 1 семестр	30
2	Іноземна мова	3
	Біологія рослин та грибів	4
	Біологія тварин	5
	Анатомія та гістологія людини	5
	Біоекологія та екологія людини	4
	Структурна ботаніка	3
	Навчально-польова практика	6
	Всього за 2 семестр	30
3	Фізіологія людини та тварин	5
	Мікробіологія та вірусологія	3
	Здоров'я людини	4
	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	6
	Основи науково-дослідної роботи	3
	Корисні рослини та фітооздоровлення / Природні методи оздоровлення*	3
	Українська культура /Екологічна культура українського етносу *	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 1*	3
	Всього за 3 семестр	30
4	Філософія	3
	Іноземна мова	3
	Біохімія (за професійним спрямуванням)	4
	Педагогіка (історія педагогіки, дидактика) з курсовою роботою	6
	Методика проведення виховної роботи з формування мотивації до ЗСЖ / Виховна робота в школі *	3
	Етика та естетика / Риторика / Релігієзнавство *	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 2*	3
	Виховна практика	5
	Всього за 4 семестр	30
5	Фізіологія та біохімія рослин	4
	Генетика	4
	Методика викладання основ здоров'я	3
	Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	5
	Фізіологія та анатомія шкільного віку	5
	Психологія навчальної діяльності / Новітні інформаційні технології та технічні засоби навчання *	3
	Фізика (за професійним спрямуванням) / Фізика у курсі інтегрованих дисциплін *	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 3*	3
	Всього за 5 семестр	30

6	Еволюційна біологія	3
	Іноземна мова за фахом	3
	Біологія індивідуального розвитку	3
	Психологія здоров'я та здорового способу життя (з курсовою роботою)	5
	Методика викладання біології	5
	Основи фізичної реабілітації / Рекреаційні та реабілітаційні технології *	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна 4 *	3
	Педагогічна практика в школі з основ здоров'я	5
	Всього за 6 семестр	30
7	Педагогічна майстерність	4
	Профілактика і корекція відхилень у поведінці	5
	Психофізіологія шкільного віку	4
	Техніка біологічного експерименту / Основи психолого-педагогічного експерименту *	4
	Методика проведення занять з основ долікарської допомоги Перша допомога при невідкладних станах *	4
	Основи інклюзивної освіти / Профілактика порушень зору та постави *	4
	Педагогічна практика в школі з біології	5
	Всього за 7 семестр	30
8	Основи охорони праці	3
	Соціальна та духовна складові здоров'я	4
	Фітобіохімія / Лікарські рослини *	4
	Генетика людини / Генетика популяцій *	4
	Сучасні методи та технології здоров'язбереження в закладах освіти / Екологія та здоров'я	4
	Психологічна компетентність сучасного вчителя / Ігрові методи у педагогіці *	3
	Переддипломна практика	5
	Підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра	3
	Всього за 8 семестр	30
Всього за освітньою програмою		240

* – вибіркові компоненти

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини) проводиться у формі комплексного атестаційного екзамену з дисциплін професійної підготовки та публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації – Бакалавр середньої освіти за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини».

Кваліфікаційна робота бакалавра є закінченим науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота передбачає проведення огляду літературних джерел та досвіду, аналізу та прикладного дослідження проблем у галузі базової середньої освіти, біології та здоров'я людини. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим

навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

[illegible]

	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36	OK 37	OK 38	OK 39	OK 40	OK 41	OK 42	ББ 1.1	ББ 1.2	ББ 1.3	ББ 1.4	ББ 1.5	ББ 1.6	ББ 1.7	ББ 2.1	ББ 2.2	ББ 2.3	ББ 2.4	ББ 2.5	ББ 2.6	ББ 2.7	ББ 2.8	ББ 2.9	ББ 2.10	ББ 2.11
3К 1											•			•	•	•	•	•											
3К 2	•	•				•					•				•	•	•	•	•	•	•			•					
3К 3										•	•				•	•	•	•	•	•			•		•				
3К 4								•	•	•	•									•									
3К 5	•	•	•	•			•	•	•		•				•	•	•	•	•			•	•				•	•	•
3К 6					•		•	•	•		•		•		•	•	•	•	•			•				•			•
3К 7			•							•	•	•	•		•	•	•	•							•				•
3К 8										•	•				•	•	•	•							•				•
3К 9			•		•						•	•	•		•	•	•	•	•										
3К 10	•	•		•			•	•	•		•	•										•					•		•
CK 1											•																		
CK 2	•							•	•		•														•				
CK 3											•																		
CK 4		•									•												•						
CK 5											•			•											•		•		
CK 6		•					•	•	•		•												•			•			
CK 7						•				•	•														•				
CK 8											•										•	•							
CK 9										•	•																		
CK 10											•									•									
CK 11											•																		
CK 12											•								•										
CK 13	•		•		•		•				•		•							•			•						•
CK 14	•		•		•			•	•		•											•							•

[illegible]

	OK 35	OK 36	OK 37	OK38	OK 39	OK 40	OK 41	OK 42	ББ 1.1	ББ 1.2	ББ 1.3	ББ 1.4	ББ 1.5	ББ 1.6	ББ 1.7	ББ 2.1	ББ 2.2	ББ 2.3	ББ 2.4	ББ 2.5	ББ 2.6	ББ 2.7	ББ 2.8	ББ 2.9	ББ 2.10	ББ 2.11
ПР 1								•		•	•	•	•	•	•											
ПР 2								•				•	•	•	•	•						•				
ПР 3				•	•	•		•											•	•						•
ПР 4		•		•	•	•		•											•					•		•
ПР 5			•	•	•	•		•	•			•	•	•	•						•			•		•
ПР 6	•	•		•	•	•		•				•	•	•	•				•	•				•	•	•
ПР 7	•	•						•	•	•		•	•	•	•	•								•	•	•
ПР 8								•		•		•	•	•	•					•						
ПР 9							•	•				•	•	•	•					•						
ПР 10	•							•					•			•	•			•	•				•	
ПР 11			•				•	•		•		•	•	•	•			•				•				•
ПР 12								•																		
ПР 13							•	•														•				
ПР 14				•	•	•		•																		
ПР 15	•							•											•	•				•		•
ПР 16			•					•																	•	
ПР 17								•			•															
ПР 18	•	•						•																		•
ПР 19								•									•	•			•		•		•	
ПР 20								•														•				
ПР 21								•														•				
ПР 22								•									•	•			•		•		•	

